

تعیین اولویت اعتباری استان‌های کشور برای تخصیص اعتبارات در بخش کشاورزی

عباس خدابخشی^۱

چکیده

از آنجا که تخصیص بهینه اعتبارات با توجه به محدودیت نهاده سرمایه در کشور، بسیار حائز اهمیت می باشد، لذا می بایست با توجه به روشها و معیارهای علمی و با ملاحظه شاخص های اقتصادی و بانکی، اعتبارات را به گونه ای بین استان های کشور تقسیم کنیم، که قابلیتها و پتانسیل های کشاورزی، اقتصادی و بانکداری آن استان را نیز مد نظر قرار دهیم.

چنانچه هر استان با توجه به شرایط حاکم از منابع بانک بهره مند گردد، می تواند در پرداخت تسهیلات مدیریت بهتری را اعمال نماید. هرچند به منظور تخصیص بهینه منابع موارد دیگری از جمله ارزیابی صحیح اقتصادی- مالی طرح، اهلیت مشتری و ... نیز می بایست مد نظر قرار گیرد.

در این بررسی با معرفی شاخص های اقتصادی- کشاورزی و بانکداری، استان های کشور برای تخصیص اعتبار اولویت بندی گردیده اند. به همین منظور ابتدا استانها براساس قابلیت های کشاورزی (به تفکیک هر یک از زیربخش های کشاورزی) در استان رتبه بندی شده اند. به عبارت دیگر رتبه هر استان در تخصیص اعتبار برای هر یک از زیربخش های کشاورزی مورد محاسبه قرار گرفته است.

در ادامه هر استان با دیدگاه کلان و در نظر گرفتن وضعیت کل بخش کشاورزی مورد رتبه بندی قرار گرفته است، به همین منظور در این بررسی از ۵۶ شاخص برای رتبه بندی استان ها استفاده شده است که ۷ شاخص مربوط به شاخص های بانکداری و ۴۹ شاخص نیز شاخص های اقتصادی- کشاورزی می باشد. همچنین برای رتبه بندی استانها، روش تاکسونومی عددی (Taxonomy) انتخاب شده است.

محاسبات انجام گرفته بیانگر آن است که استان های تهران، مازندران، خراسان رضوی، خوزستان و آذربایجان شرقی به ترتیب دارای بالاترین اولویت تخصیص اعتبارات در بخش کشاورزی با توجه به شاخص های بانکی، اقتصادی و کشاورزی می باشند.

همچنین استان های بوشهر، هرمزگان، یزد، ایلام و قم نیز کمترین اولویت تخصیص اعتبار را دارا می باشند.

^۱ کارشناس اداره کل اعتبارات و هدایت سرمایه گذاری

مقایسه عملکرد بانک کشاورزی در تخصیص اعتبارات بیانگر آن است که اولویت بندی در تخصیص اعتبارات به میزان زیادی رعایت شده است، به طوری که طی سال های اخیر استان های تهران و مازندران بیشترین سهم از اعتبارات پرداختی بانک را به خوداختصاص داده اند. بنابراین می توان گفت که بانک کشاورزی در تخصیص اعتبارات استانی به قابلیت ها و پتانسیل های کشاورزی، اقتصادی و بانکداری استان ها توجه نموده است.

کلمات کلیدی: رتبه بندی، اعتبارات، کشاورزی